

P.Z. br. 291

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/22-12/50
URBROJ: 50301-05/14-22-4

Zagreb, 14. srpnja 2022.

Hs**NP*110-01/22-01/03*50-22-04**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno, 14-07-2022		
Klasifikacijska oznaka	Org. jed.	
110-01/22-01/03	65	
Uredbeni broj	Pril.	Vrij.
50-22-04	-	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu (predlagateljica: dr. sc. Katarina Peović, zastupnica u Hrvatskome saboru) - mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, KLASA: 110-01/22-01/03, URBROJ: 65-22-03, od 3. lipnja 2022.

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 123/20.), Vlada Republike Hrvatske o Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu (predlagateljica: dr. sc. Katarina Peović, zastupnica u Hrvatskome saboru), daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela dr. sc. Katarina Peović (Radnička fronta), zastupnica u Hrvatskome saboru, aktom iz lipnja 2022., iz sljedećih razloga:

Prijedlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu (u daljnjem tekstu: Prijedlog zakona) predlažu se opširne izmjene i dopune niza radno-pravnih instituta važećeg Zakona o radu, koje podrazumijevaju intervencije u čak 50 zakonskih članaka. Predlagateljica smatra da su predložene promjene nužne jer su dosadašnje izmjene flexibilizirale Zakon na štetu radnika, što je pridonijelo porastu nesigurnih oblika rada i time masovnom iseljavanju radnika iz Hrvatske.

Ujedno se u uvodnom dijelu referira na nedavno provedeno javno savjetovanje o Obrascu prethodne procjene učinaka propisa za Nacrt prijedloga zakona o radu, smatrajući da je pogrešno što je jedan od razloga namjeravanog donošenja novog Zakona pokretanje

gospodarstva i poduzetničke aktivnosti. Ispravnim drži smjer prema smanjivanju radnih sati, što bi oslobodilo prostor za dodatna radna mjesta.

Međutim, Vlada Republike Hrvatske ističe kako je upravo temeljem praćenja učinaka Zakona o radu iz 2014. godine te imajući u vidu demografske okolnosti u Republici Hrvatskoj posljednjih godina, u svoj Program Vlade Republike Hrvatske 2020. - 2024. uvrstila redefiniranje radnog zakonodavstva u dogovoru sa socijalnim partnerima. No, isto tako podsjeća da, iz posljednjih javno objavljenih podataka o stopama zaposlenosti i nezaposlenosti, Republika Hrvatska bilježi pozitivne trendove, usprkos određenim negativnim posljedicama ovoga Zakona. Štoviše, općepoznata je činjenica da na hrvatskom tržištu rada nedostaje radne snage, osobito kvalificirane radne snage, uslijed čega smatra nepotrebnim oslobađati prostor za dodatna radna mjesta. Upravo suprotno, svojim Programom, u okviru programskog područja „Očuvanje radnih mjesta i socijalna sigurnost“ potiče očuvanje postojećih radnih mjesta, otvaranje novih, poticanje rada, zapošljavanja i rasta plaća. Što se tiče aktualnog prijedloga za redefiniranje Zakona o radu, već je isticano kako se istim namjerava, s jedne strane, osigurati kvalitetan zakonski okvir za poticanje poduzetničkih aktivnosti, a s druge osigurati pravedne radne uvjete te poticati inovativne oblike rada poput rada od kuće odnosno rada na daljinu, kako bi se, kroz bolju ravnotežu poslovnog i privatnog života, potaklo demografsku revitalizaciju Hrvatske

Okosnicu predmetnog Prijedloga zakona čini prijedlog za smanjivanje tjednih radnih sati sa 40 na 35, zbog čega se proporcionalno predlažu smanjivanja zakonski propisanih dozvoljenih sati prekovremenog rada na tjednoj (s 50 na 45 sati) i godišnjoj razini (sa 180 na 120 sati), smanjivanje broja sati rada nakon kojih radnik ima pravo na pauzu (sa šest na pet sati), izmjene granica koje predstavljaju noćni rad, u pravcu produljenje trajanja rada koji se smatra noćnim, uvođenje maksimalno dozvoljenog broja sati provedenih u pripravnosti, koja k tome ne bi trebala biti u vrijeme odmora, povećanje broja sati plaćenog dopusta na godišnjoj razini (sa sedam na deset), u koji uključuje i dopust za pružatelje skrbi, kao i uvođenje novih razloga za plaćeni dopust (pravo na plaćeni dopust radniku koji je osoba s invaliditetom).

Zatim se predlaže i niz promjena vezanih uz određivanje rasporeda radnog vremena, kao i uvođenje novih prava za radnike koji koriste roditeljska i roditeljska prava, uključujući i zabranu noćnog rada trudnice, radnice koja je rodila ili doji dijete, neovisno o tome što tu zabranu, na sličan način već regulira Zakon o roditeljskim i roditeljskim potporama.

Nadalje, u pogledu prava na godišnji odmor, predlaže se isplatiti dvostruki iznos radniku kojemu poslodavac nije omogućio da ga koristi. Ovdje Vlada Republike Hrvatske napominje da je, uzimajući u obzir svrhu prava na godišnji odmor, isplata umjesto korištenja istoga strogo zabranjena važećim Zakonom o radu, a Ustav Republike Hrvatske jamči svakom radniku da se ne može odreći prava na godišnji odmor.

Vezano za gore navedenu materiju koja obuhvaća odredbe o radnom vremenu i odmorima te prava zaštićenih kategorija radnika, skreće se pažnja da je nakon provedenog javnog savjetovanja o Obrascu prethodne procjene učinaka propisa za novi Zakon o radu, postignut dogovor sa socijalnim partnerima da se u prvoj normativnoj fazi obuhvati uži opseg zakonske materije, koja ne sadrži reformske promjene instituta radnog vremena, godišnjeg odmora ni prava trudnica i radnika koji koriste roditeljska i roditeljska prava.

Ovo stoga što je u tijeku intenzivnog i zahtjevnog rada Radne skupine za izradu novog Zakona o radu vrijeme koje je bilo potrebno za pripremu novih zakonskih odredbi ugrozilo obvezu poštivanja rokova za implementaciju dviju novih EU direktiva u nacionalno zakonodavstvo, i to Direktive o ravnoteži između poslovnog i privatnog života roditelja i pružatelja skrbi i Direktive o transparentnim i predvidivim radnim uvjetima u Europskoj uniji. S druge strane, poštivanje roka za provođenje obveza utvrđenih Nacionalnim planom oporavka i otpornosti (NPOO) je od iznimne važnosti zbog mogućnosti korištenja značajnih financijskih sredstava iz europskih fondova za oporavak i stjecanje otpornosti gospodarstva. Stoga je na tripartitnom sastanku održanom u ožujku ove godine zaključeno kako je gore navedeno, odnosno donesena je odluka o izradi izmjena i dopuna Zakona koje će obuhvatiti isključivo nužnu implementaciju novih EU direktiva i provođenje obveza iz strateških dokumenata, nakon čega će biti nastavljen rad na izradi cjelovitog, modernog Zakona o radu.

Drugi važan aspekt Prijedloga zakona predstavljaju značajne intervencije u sve nestandardne oblike rada, a osobito kod rada na određeno vrijeme i agencijskog rada.

U odnosu na navedeno, Vlada Republike Hrvatske ponovo ističe kako su aktualne zakonske promjene općeg propisa o radu rezultat provedbe obveza utvrđenih NPOO-om, te implementacije novih EU direktiva, pri čemu je način uređenja zakonskih odredbi rezultat dogovora ili kompromisa sa socijalnim partnerima u okviru rada Radne skupine za izradu Nacrta prijedloga zakona.

Treći bitan dio Prijedloga zakona intervencije su u zakonske odredbe o plaći, koje se dijelom poklapaju i s prijedlozima resornog ministarstva sadržanim u aktualnom Nacrtu prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu, s time da se važan dio predlagateljčinog prijedloga odnosi na odredbe kojima se propisuju minimalna povećanja plaće za sve osnove koje predstavljaju bilo kakav netipičan ili otežan način rada, dakle šire od osnova predviđenih važećim Zakonom. Ovdje se napominje da su na suštinski gotovo istovjetan prijedlog ministarstva nadležnog za rad, socijalni partneri, a osobito sindikati kao predstavnici radnika, jasno izrazili izričito protivljenje zakonskom propisivanju povećanja plaće, smatrajući da je to materija koja ne bi trebala biti dio bilo kojeg zakona već tema za kolektivno pregovaranje.

Nadalje se predlažu intervencije u dijelu Zakona koji se odnosi na sudjelovanje radnika u odlučivanju kod poslodavca te drukčije odredbe o štrajku.

Nastavno na navedene prijedloge, Vlada Republike Hrvatske ističe kako uređenje kolektivnih radnih odnosa nije dio aktualnih izmjena Zakona, izuzev odredbe o pravima članova sindikata iz sklopljenog kolektivnog ugovora, što je rezultat provođenja obveze utvrđene NPOO-om. Pritom je važno naglasiti da sve moguće intervencije u ovaj dio zakonske materije nužno trebaju biti zajednički raspravljene sa socijalnim partnerima.

Predmetnim Prijedlogom zakona traže se i određene promjene odredbi o otkazivanju ugovora o radu te propisivanje prava radnika na otpremninu i u slučaju prestanka ugovora o radu, a ne samo u slučaju otkaza.

Uzimajući u obzir pravnu narav instituta otpremnine, ističe se kako se ista sada veže uz otkazivanje ugovora o radu, kao nadomjestak prihoda odnosno pomoć radniku koji se našao u nepredviđenoj životnoj situaciji ostanka bez radnog odnosa, a ne kao institut koji je

povezan s istekom ugovora kojega su dvije ugovorne strane suglasnom voljom sklopile na određeni rok koji im je od početka njihove poslovne suradnje bio poznat.

Također, predlaže se i pooštavanje kazni za kršenje odredbi Zakona o radu. S tim u vezi naglašava se da se aktualnim izmjenama i dopunama Zakona o radu uvode brojne nove kazne za prekršitelje, i to kako u odnosu na izmijenjene i dopunjene zakonske odredbe kojima se u ovaj Zakon implementiraju dvije nove EU direktive, tako i zbog provođenja obveza iz NPOO-a. Stoga Vlada Republike Hrvatske smatra da u ovoj fazi izrade Zakona, a osobito zbog kratkog roka za transponiranje direktiva, na predloženi način nije oportuno intervenirati u upravne mjere i prekršajne odredbe.

Zaključno, a kao iznimno bitno, valja istaknuti da se predmetnim Prijedlogom zakona predlažu izmjene i dopune općeg propisa o radu u Republici Hrvatskoj, koji bi se, kao socijalno osjetljiv i gospodarski važan zakon, trebao mijenjati i dopunjavati isključivo nakon sveobuhvatne i duboke analize, rasprave sa socijalnim partnerima te nakon savjetovanja sa zainteresiranom javnošću.

Ujedno, Vlada Republike Hrvatske ističe da Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, kao stručni nositelj pripreme ovoga Zakona, već razmatra i priprema optimalna rješenja kojima će se na cjelovit način riješiti sva otvorena pitanja koja proizlaze iz općeg propisa o radu. Radi se o zahtjevnom i odgovornom poslu koji traži temeljitu i detaljnu analizu, što evidentno nije učinjeno pri izradi Prijedloga zakona, kojim se krajnje pojednostavljeno uređuju pojedini radno-pravni instituti.

Slijedom svega navedenoga, Vlada Republike Hrvatske ne podržava donošenje Prijedlog zakona, te smatra da je, s obzirom na opseg te socijalne i gospodarske učinke predmetne materije, istu potrebno prethodno raspraviti sa socijalnim partnerima. Stoga Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati predmetni Prijedlog zakona.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike Marina Piletića i državne tajnike Dragana Jelića i Ivana Vidiša.

PREDSJEDNIK
mr. sc. Andrej Plenković